

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an . 40.— franci.
 Telefon
 Pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi Nr.1/a

INSERTIUNILE
 se primesc la administrație.

Mulțumite publice și Loc deschis costă șirul 20 fil. Manuscrisurile nu se înapoiază.

ROMÂNUL

Mihail Eminescu.

Arad, 7 August.

În vremuri războinice cei ce rămân acasă cultivatează frumosul. Niciodată durerea n'a cântat atât de sincer ca acum pe gura fiecăruia, — florile amintirii cresc în suflet încizând în potirul lor magic trecutul luminos și privirile rătăcite în beznă, se ridică înălțate în soare... Cei ce au murit. Ne aducem aminte de ei, fața lor palidă, ființa lor uitată răsare ca o fantomă strălucită, cuvinte dispărute și stinse de uraganul morții se înfiripează ca întâiele cântece de ciocârlie și cei dispăruți vin acasă... Tu, care ai avut tată și pe care ți l'a smuls viforul din brațe, îl aștepti cu așternut proaspăt și cu vinul lui Hristos pe masă, tu, care ți-ai pierdut copilul ori logodnicul pe cărările negre ale Jaine, îi aștepti să vie acasă, — cu toții avem pe cineva, care ne-a părăsit și care totuși este al nostru, îl vedem în soare și-l simțim în bucuria noastră, într'o lacrimă îl purtăm micșorat și un oftat ni-l duce, și cinismul materialist, care ne făcea apatici față cu marile neînțeleșuri ale vieții, ni se cristalizează într'un atavism religios...

În vremuri războinice cei ce rămân cultivatează frumosul.

Neamul nostru este încercat de cele mai grele lovituri. Transilvania cea frumoasă este astăzi pe stepele Galiției și cei mai buni ai noștri se luptă și mor pe pământ străin. Am dat ce am putut mai mult: un neam întreg și puterea lui întreagă. Am trimis în oastea împăratului întregul trecut și poate viitorul Ar-

dealului. Ne-am făcut datoria răsplătind cu sânge iubirea de neam și cu mormintele tăcute am cumpărat statornicia bordeielor noastre.

Neamul nostru este încercat de cele mai grele lovituri.

...Și cei ce rămân acasă, trebuie să cultiveze frumosul. Poate niciodată nu au fost atât de aproape sufletul nostru de sufletul celor ce știau plânge frumos, ca acum. Adevărată consolare pentru cugetarea și simțirea noastră ne dă astăzi opera poezilor noștri mari, care simțeau cu intuiția genialității momentele ce or să sosească pentru noi: momente de durere și înălțare, prilejuri lungi de suferință ce tot mai multă jertfă cer.

Mihail Eminescu. Luați în mâinile voastre operele lui și veți vedea cât de mare poate fi un poet în înțelegerea micilor dureri ale unui neam. Pe vremea lui Mihail Eminescu neamul românesc nu era amenințat în existența lui. Alte principii preocupau atunci suflarea românească. Societatea românească plămădită din efortul primitivismului și din puterea sleită a bizantismului, era la începutul dezvoltării. Pe malurile Dâmboviței nu fluerau fabricile și în pădurile seculare nu suna săcurea electrică a societății Lotru. Standard Oil C-y-ul nu-și trimitea profitul în stoc de aur Americii hrăpărețe și comisiunea internațională dunăreană nu stabilise încă limitele navigației românești în fața tunurilor moscovite... Teatrul românesc era vodvilul, presa reprezentată prin „Evenimentul” lui Eminescu părea a fixa nechibzuirea elementului românesc, în București nu se înălțau încă strălucitoarele turnuri de cultură ale zilelor noastre, — și Eminescu cu viziunea artistului

conștient, cu bogatul colorit al fantaziei, cu îndrăsneala prodigioasă a talentului a presimțit viitorul națiunii sale. Poate nici un poet al nostru, nici al generației trecute, nici al celei mai tinere, n'a fost atât de senzibil în profesirile sale ca Eminescu. Eminescu simțise pela 1880, că luptele de clasă ce erau atunci or să deveie lupte de rasă pentru o viitoare generațiune, și solidaritatea națională înțeleasă la el ca un senz metafizic al conservării tradițiilor și aspirațiilor noastre, i-a fost nu numai cea mai prețioasă, dar și cea mai puternică lozincă.

Mihail Eminescu era totdeauna un poet al rasei românești. Până când Alexandri ori Bolintineanu reprezenta spiritul românesc prin individualism naționalist, Eminescu încerca să asimileze cugetarea, credința, pasiunile, energia tuturor, a întregului neam românesc, ca în forma unui europenism idealist, să prepare națiunea românească la viitorul său. Eminescu era poetul intinșului, dar instinctul era genial: *nu a dat greș*. Vremurile triste presimțite de cel mai mare poet al nostru, s'au adevărit. Cumpăna sorței, pe care s'a pus întreg trecutul și viitorul neamului românesc este pusă în mișcare. Procesul de examinație dacă într'adevăr este matură națiunea românească pentru a-și conserva existența a sosit. Intuiția genială a lui Eminescu se luptă în Galiția și-și prepară viitorul. Păcatele sbiciuite de Eminescu au dispărut din organismul românesc, virtuțile, cari l'au făcut optimist în judecată, sunt în deplină putere. Este prin urmare o datorie națională a răsfoi biblia eminesciană în momentele acestea, în cari se adevăresc din punct în punct toate prognozele genialului poet.

Copii rugați-vă lui Dumnezeu.

— Prinos scumpilor mei morți. —

*Slinx nepătruns și 'ngrozitor de tainic
 Sdrobit de 'nvins, stau mut în fața ta.
 Căci inima mă chinule într'una
 Să cânt și vai eu nu mai pot cânta.*

*Că-atunci când vreau să 'mbrac și munți și codri
 În haina de porțiră-a sărbătorii
 Aud în juru-mi plâns și desnađejde
 Și'n pieptu-mi moartea-și sbuciumă fiorii.*

*Și-o noapte lungă, neagră, fioroasă
 Din inima mea mușcă ne-ndurată
 Și-mi blastăm lira dragă și sârmană
 De-un vis etern de mare, sărutată.*

*Și mut îmi plec pe pedestale moarte
 Fruntea de toc și inima de ghiață.
 Sarcasm grozav îmi pare 'n clipa asta
 Slinx-Viitor visata ta povață.*

*Și nu mai plâng și nu mai știu nimica
 Dar simt: o rană de venin mă doare ....*

— Indură-te de vaele noastre
 Prea-ndurătoare Maică Născătoare! —

*Și nu mă-ntreb și nu mai plâng ci 'n suflet
 Îmi urlă-un vânt de fulger fioros!*

— Indură-te de fulgerul ce arde
 Al milei Preot stânt: Isus Hristos. —

*Și nu mă-ntreb și nu mai plâng și nu știu
 Și nu mai simt nimic în jurul meu!
 — Indure-Se de plânsul nost cu hohot
 Și de durerea-ni bunul Dumnezeu! —*

*O-ndură-Te Tu Sabaoth mărite
 De-arhanghelii tăi pururi neînvinși
 Indură-Te de fetele-'negrite
 Și 'ndură-Te de ochii lor cei plânși.*

*Indură-Te, îndură-Te Stăpâne
 Iți cerem toți cu-o rugă și cu-un glas!
 O dă-ne Doamne liturghie mare
 În loc de 'ngrozitorul parastas!*

Ovidiu Hulea.

Cultul și superstițiile Japonezilor.

Doctrina religioasă a Japonezilor este mai liberală decât cel mai pur protestantism creștin; în schimb miturile și superstițiile sunt mai numeroase decât la ori care alt popor din lume. Japonezii sunt monoteiști, însă concep „împărăția lui Dumnezeu” pe baze monarhice-federative. Așa că zeului suprem „Thao” îi atribue numai oficiul de înalt supraveghetor peste nemărații zăi mai mici sau „vicezei”, cum s'ar zice în limbajul politic pământesc. Aceștia din urmă au atribuțiuni speciale. „Sho-Tse” protejă copiii, „Hoteido” protejă pe soldați în război, „Shiow-Ro” dăruiește viață lungă oamenilor etc. Raporturile dintre zeu și zeu sunt mai mult corelative decât ierarhice: puterea unuia încetează acolo unde începe puterea celui alt. Așa voește „Thao”, stăpânul stăpânilor! Dar Thao are un fiu — unii îi zic „Budha”, alții „Shinto”, — care a propovăduit printre pământeni sfintele învățături. Pentru restabilirea paternității acestui fiu Dumnezeesc s'a vărsat mult sânge japonez. Poporul japonez e și acum împărțit în două mari partide religioase: unul pretinde că adevăratul fiu al lui Thao este Budha, pe când cellalt susține dimpotrivă că Shinto. De fapt Budha și Shinto sunt două personalități filozofice cari reprezintă două doctrine religioase

Prețul unui exemplar 10 fileri.

Numărul popular pe 1/2 2 coroane

Numărul popular pe 1 an 4 cor.

Răsfoiți-l pe Eminescu.

Din imaginile bogate, scânteetoare de fantazie și colorii, din cuvintele magice, vârsate din tesaurul unui Croesus, din verbul mistic al lui Eminescu, noi cei, ce am rămas acasă ne putem găsi mângăerea. Poetul care a presimțit viitorul neamului românesc zace și astăzi sub lespedea de piatră a unui cimiter și soarele nu zâmbește pe bronzul statuiei lui... Versul lui însă a prins rod în sufletul tuturor și în a celor, ce se luptă sub cer străin și în a celor, ce visează sub nucul obârșiei....

■

Mihail Eminescu a fost un profet, căci ne-a prorocit viitorul strălucit.

In lupta după adevăr.

II.

Articolul lui Avenarius este următorul:

Parlamentari ai celor nearmați?

Lui Romain Rolland.

„Furtuna războiului”, așa scriai deunăzi, „dăinuiește mai departe, cu furie. Furtuna aceasta desrădăcinează spiritele cele mai puternice și le smulge cu sine, în vârtejurile nebune. Eu însă îmi urmez și pe mai departe calea unui pelerin modest și caut printre ruine pe cei puțini, cari cred, ca mai înainte, că oamenii toți suntem frați. Dureroasă bucurie să găsești pe acești puțini oameni! Fiecare încercare a lor, fiecare cuvânt împăciuitoare, care emanează din iubirea adevărată, deșteaptă în amândouă taberele dușmane, întocmai ca și încercările și cuvintele mele, numai sentimente contrare lor. Căci într'asta sunt uniți dușmanii: urăsc pe aceia, cari nu vreau să urască. Europa se aseamănă unei cetăți asediate iar frigurile celor stăpâniți de diavolul sunt atotstăpânitoare. Cine nu vorbește într'aiurea, cu ei, cu toți, le este tuturora suspect. Numai suspect? Vai, justiția nu mai are vreme acum să analizeze — cine este suspionat că ar fi tradat, este deja trădător înainte opiniei publice. Cine vrea să

predice pacea între oameni, acum în mijlocul războiului știe că-și pune în joc, pentru credința sa, reputația, liniștea și prieteniile sale”.

Până unde putem, Romain Rolland, să reprezentăm pacea în mijlocul războiului?

Mai întâiu de toate să trecem cu vederea și să nu ne întrebăm dacă nu pretinde cineva imposibilul cerând așa ceva. Să ne punem întrebarea dacă ar putea folosi la ceva un schimb de idei între dta și între noi. De câte ori citesc unele din articolele dta mă cuprind mirarea cât de greu trebuie să fie pentru un străin să-și facă o iconă fidelă despre spiritul Germaniei de astăzi, o iconă neîntunecată de nori de teamă, de speranță, de durere și de mânie înăbușită.

Dta, pe de altă parte, ești de părere că nu poți să stai de vorbă și să discuți cu noi, fiindcă noi credem că suntem în stăpânirea adevărului curat, în loc de a căuta acest adevăr.

Nouă ni se pare, că acelaș punct de vedere îl aveți și dvoastră. Și — într'adevăr — cu toții am avea o sumedenie de scuze pentru ținuta noastră, scuze din belșug.

Putem deci să vorbim unul cu altul? Putem să ne înțelegem între olaltă? Intre dta și între noi se află astăzi nu numai granițe, cari despart patrii și popoare, ci fac și ținuturi pustiite, cu sate arse, cu orașe în ruină și cu nesfârșite șiruri de morminte, în cari își dorm somnul de veci morții voștri și ai noștri. Morți, pe cari i-au răpit din floarea vârstei, cu consimțământul lor, conducătorii neamului, pe amândouă părțile beligerante. Mormintelor acestora le lipsește încă aceea ce au criptele celelalte începând dela prima coroană, pe care o primesc: pacea sfântă, pacea, în care străbate, întocmai ca șoaptele vântului, dinspre mare, în pădurea plină de urne, răcoarea cea dintâi a vecinicii, care desleagă totul. Imprejurul dâlmelor noastre și a dâlmelor voastre de pământ mugesc încă tunurile și pale de lumină sfârtică noaptea din jurul lor în bucățele înviforate. Intre noi veghiază, rănește și omoară mereu lupta crâncenă. Putem noi să ne vorbim unul altuia, cu toate acestea?

deosebite. Doctrina lui Shinto e îmbrățișată mai mult de clasele superioare fiindcă are un caracter autocratic pronunțat, pe când aceea a lui Budha — fiind prin excelență democratică — a pătruns mai mult în poporul de jos, la clasele muncitoare.

Până la 1867, budhismul a fost religia de stat; atunci, în urma unei revoluții, pornită și susținută de clasele superioare, partizanii lui „Shinto” au reușit să declare ca religie de stat învățăturile acestuia.

Japonezii nu oficiază decât un singur serviciu religios; acesta se referă la *cultul morților*. În fiecare casă se află un mic altar în care membrii familiei cântă duios și falnic cântece religioase în amintirea rudelor și prietenilor repauzați.

Cea mai mare sărbătoare a lor este „Masturi” (ziua morților) care se sărbătorește la 15 și 16 Iulie. În aceste zile nu se lucrează nimic. Intreg poporul stă în contemplație gândindu-se la ființele ce i-au fost dragi și roagă pe Thao să îngăduie ca sufletele răposaților să se poartă în altar să viziteze pe membrii familiei cari sunt în viață.

În acele zile cimitirele sunt luminate cu lampioane și tot astfel porțile și intrările caselor. Se atârna lampioane albe pentru sufletele rudelor și prietenilor morți de curând, și de culoare galbenă ori verde pentru străbuni. Sufletele se coboară din „Iamato” și parcurg o distanță de 3 miliarde 600,000.000 Ri (1 Ri 4

klm.), până la pământ; de aceea ele flămânzesc și insetează: familia trebuie să le pregătească pâne de orez și băuturi răcoritoare.

Dar vizita nu poate dura mult, căci sufletele trebuie să cutreere în aceste 2 zile toate locurile pe unde au umblat când trăiau pe pământ. De aceea fiecare membru al familiei trebuie să arunce la marginea drumului câte un ban ca să aibă sufletele cu ce plăti vămile... E ușor de priceput cât de mare trebuie să fie afluența cerșetorilor pe drumuri în acele sărbători!

Superstițiile Japonezilor sunt destul de interesante. Popor religios prin excelență, crede în puterea duhurilor rele, în spiritism, în arta prezicerilor, în puterea vânturilor, în blasteme, descântece, vraje și tot felul de farmece.

Sunt zile bune și zile rele, ceasuri aducătoare de noroc și ceasuri de primejdie. Cine vrea să facă o întreprindere oarecare, trebuie să consulte mai întâi un calendar: aci sunt însemnate toate zilele și ceasurile bune și rele.

Noaptea zilei de 2 Ianuarie este noaptea vizunilor. Fiecare notează ce a visat în acea noapte și caută în cartea pentru tălmăcirea viselor ca să vadă ce i se va întâmpla în cursul anului. Tălmăcirea viselor este o meserie rentabilă la Japonezi. Se întâmplă de multe ori ca isbândirea să fie tocmai contrarie, de aceea tălmăcitorul trebuie să aibă dibăcia oracolor greci dacă voiește să mu-și piardă clientela.

După cucerirea Varșoviei și Ivangorodului.

Rusia înfrântă?...

Arad, 7 August.

Infrângerile consecutive pe cari le suferă armatele muscălești deja din primăvară servesc umanitatea cu anume învățăminte prețioase, asupra cărora e bine să stăruim. Nu numărul gloatelor determină cursul favorabil al războiului, ne spun aceste infrângeri. Și nici muștele, se poate adăuga. Ci calitatea etnică a sufletului ostășesc, consistența internă, sobrietatea, — și pretutindeni disciplina... ele sunt menite să aibă nobila misiune.

Disciplina germană, disciplina de fier a armatelor moștenită dela cancelarul de fier de acum 40 de ani, — cărui popor nu-i storce admirația? Să reimprospătăm pe o clipă un tablou de o plasticitate admirabilă pe care-l găsim în niste *recits de guerre* din 1870—71 ale unui general francez; ni se pare actual. Era vorba de încheierea unui armistițiu de trei zile. Plenipotențiatul francez ajunge în cortul generalisimului german și începe tratativele. În cinstea lui se dă o masă copioasă, și dela o vreme manciaftul german s'a dat la pahare până a alunecat sub scaune. Generalisimul dela o vreme, când se trecuse deja de mult la gluma dela tema armistițului, a observat halul manciaftului și indignat a răcnit din toți plămânil: „Auf!” Electrizați de glasul de comandă ostelui germani se reculeg într'o clipă, fac *Glieder* și se așează în postură de salut... Generalul francez evidentiază acest caz ca o pildă extraordinară a forței ce se ascunde în disciplina militară germană.

Aici trebuie căutat izvorul slăbiciunilor din armatele muscălești. Ofiterimea pare a nu avea contactul intim cu soldații, contactul care să trezească entuziasm, încredere. Marele general *Suvarow*, comandantul care a zdrobit atâtea armate, care a reputerat cu năcăjiții moșii subalterni cele mai strălucite victorii cunoscute în istoria războaielor pe lângă ale lui Napoleon, se pare că nu mai are descendenți. Tactica acestui general s'a îndreptat întâiu spre interior a cucerit întâi pe ai săi, apoi pe dușmani. Și nu este ușor lucru acesta, ba e chiar mai greu fiindcă e hotărîtor de soarta victoriei asupra altora. Suvarow trăia viața soldaților săi, prânzia cu ei, purta îmbrăcăminte simplă, petrecea în mijlocul lor cât de des, râdea șgomotos cu ei și stia strecura printre glumele sale în sufletele celor mulți ambiții războinice, mândrie

Cine visează că a fost ucis, se așteaptă la o fericire mare; cine visează că e nenorocit va câștiga ceva; văzând în vis luna și soarele căzând, îți vor muri părinții; tunetul însemnează ceartă, ploaia lacrimi, zăpada abundență, etc.

Sunt semne bune și semne rele: dacă o persoană sere intră în casă pe fereastră, însemnează noroc; a întâlni pe drum un dric cu mort însemnează că zeii te protejează; dimpotrivă, dacă dricul trece pe dinaintea casei, trebuie să închizi ușile și porțile, căci sufletul vre-unui membru viu din familie va căuta să însoțească pe mort în „Iamato” și astfel vei pierde pe vre-unul din ai tăi.

Japonezul nu se culcă niciodată cu capul spre nord și picioarele spre sud, căci aceasta poziția celor morți. În toate oțelurile se află câte o busolă care să determine direcțiunea celor patru puncte cardinale, altfel antreprenorul ar risca să nu aibă nici un mușteriu.

Oaspeții se supără dacă, la masă le va așeza lingura pentru orez la stânga farfurie căci astfel se servesc criminalii și făcătorii de rele. Nimeni nu-ți va primi un cadou dacă nu vei însoți de „Roschi” (o bucată de hârtie albă) căci numai morții trebuie să primească cadourile desvelite.

Cu foarte mare greutate s'a putut introduce în Japonia obiceiul de a se fotografia oamenii, căci poporul crede că cineva pierde că o părticică din suflet ori de câteori se lasă fotografiat.

Aviz abonaților din România.

Fîndcă poșta din Țară nu primește mandate poștale cu bani pentru Austro-Hungaria, rugăm stim. noștrii abonați, ca onamentul să-l transmită reprezentantului nostru administrativ: Dlui Inginer Grigore Iabla — București, str. Rumeoară 23., care este îndreptățit a face orice fel de recasări în contul nostru.

Cu acest aviz am răspuns deselor atrebări ce neconțin primeam în chestie la abonații noștri din Țară.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

AVIZ.

Persoanele, cari trimet sume de bani prin mandat poștal, sunt cu insistență rugate a scrie pe dosul mandatului (partea liberă a cuponului) în scop anume se trimite suma, și a adresa mandatul exclusiv

ADMINISTR. ZIARULUI „ROMÂNUL”, iar la nici un caz nu la adresa vreunei persoane private. (Librăriile străine socot spese și detrag rabat). Totasemenea s' risorile, cari aparțin redacției ziarului (ca manuscrise etc.) să se adreseze pt. redacție, iar cele administrative (în chestii de abonament, publicațiuni taxabile, inserțiuni, reclame, schimbări de adresă, reclamări etc.) să se adreseze pt. administrație.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

VINURI

vechi și noul de vîndut.

Adresativă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) Petru Benea, căci Vă trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi din anii 1911 — 1912
 Vin alb — — — 1.00 —.90
 Rizling — — — 1.10 —.92
 Roșu de Miniș — — 1.60 1.20
 Carbenet — — — 1.40 —.

Vinuri vechi și noul din anul 1914.
 Vin alb — — — —.80 —.70
 Rizling — — — —.82 —.72
 Siller — — — —.84 —.74

Vinul se expdiează cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni. Pentru Calitatea vinului garantez.

No 947 **Petru Benea**
 propr. și neg. de vinuri
 Világos (Arad m).

In atențiunea negustorilor!

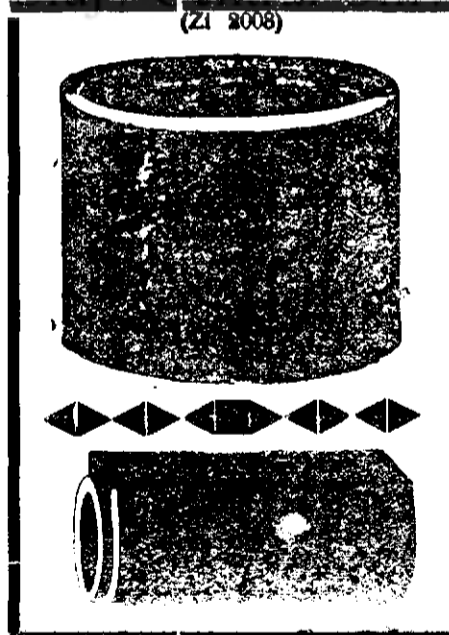
Acoperirea trebuințelor de cocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. :: ::
 In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
 Piața Andrásy, colțul Salacz utca
 Telefon 1059. Telefon 1059.
 (Ca 2270)

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1914.		ACTIV		1915.	
5 Iulie				4 Iulie	
153 907 453	} stoc { aur (monete) . . . . . 163 165 853 " (depozitat) . . . . . 25 220 080 " (lingouri) . . . . . 205 000 trate și disponibili consid. ca aur 73 519 560	210 549 453	56 642 000	262 110 413	
934 740		Argint și diverse monede	581 911		
180 699 214		Efecte scontate	214 176 987		
47 122 932		{ 24 183 800 Impr. pe ef. publice . . . . . 27 301 500 46 450 800 Impr. pe ef. publ. în et. ext. 49 351 900 22 939 132 23 511 668 din care nu s'au ridicat încă 26 838 980 22 512 920	49 814 420		
11 924 059	Imprum. Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)	11 273 958			
—	Imprumul statului în cont ext pe bonuri de tezaur 3% aur (1914/1915.)	217 972 909			
11 546 177	Efectele Capitalului social	10 660 471			
16 762 877	Efectele fondului de rezervă	16 411 177			
4 036 281	" amort. imobil. mobil. și mașinilor	3 956 681			
6 720 472	Imobile	6 737 913			
1 075 809	Mobilier și mașini de imprimerie	1 110 861			
25 264	Cheltuieli de Administrațiune	28 572			
131 002 117	Efecte și alte valori în păstrare	136 842 041			
—	Bonuri de tezaur 3% aur în gaj p. Imprum. Statului	800 000 000			
134 760 280	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	161 775 904			
21 479 956	Conturi curente	17 381 435			
23 664 690	Conturi de valori	21 987 748			
8 430 277	Conturi diverse	33 472 759			
810 734 098		1 465 796 110			
	PASIV				
12 000 000	Capital	12 000 000			
37 179 870	Fond de rezervă	39 780 616			
5 526 192	Fondul amort. imobil. mobil. și mașinilor	5 907 700			
414 287 200	Bilete de bancă în circulațiune	666 959 532			
3 810 594	Profit și Pierdere	4 903 667			
157 143	Dobânzi și beneficii diverse	170 004			
14 244 484	Conturi curente și recipise la vedere	67 701 968			
265 762 397	Efecte și alte valori de restituit	598 117 948			
57 766 218	Conturi diverse	70 255 678			
810 734 098		1 465 796 110			
	Taxa: Scont 6%, Dobânda 7%.				

FRĂȚII ZSIBRITA

Intreprindere pentru zidiri și fabrică pentru articoli de ciment.

VERSEZ (Vârșeț), Pancsovai-ut nrul 57.

Aducem la cunoștința On. publică că ținem permanent în depozit următoarele produse. — Vase de ciment pentru soluțiuni de peatră vînată pentru vii, în mărime dela 200 până la 600 litri. Filtre de beton și țevi pentru canale delu dela un diametru de 10 până la 100 cm. vâlăie pentru porci și vite etc. — Primim și executăm așezări de asphalt și beton, bazine de beton de fer în toate mărimele, iesle din beton de fier, stâlpi, trepte stabile și atárnătoare din ciment sau fer lucrat artistic, canalizări, poduri și filtre precum și totfelul de lucrări în bransa de ciment și asphalt.

La cerere în persoană sau scris, stăm cu :: plăcere la dispoziție cu oferte. ::

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

Fiul lui Antoniu Novotny, Timișoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a întoarce cu ușurință în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire CLOPOTELE GĂURITE, de dânsul inventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vîbrarea mai voluminoasă decât cel de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un clopot de 431 kgr. patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustarea de fier bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. —

Prețuri-curente ilustrate trimis gratuit.

IN LOO DE BENZIN vă oferim cu deplină garanță **BENSOLIN**

Se poate întrebuința fără permisiune prealabilă din partea autorităților. — Prețul per 100 kgr. 150 cor. de un vas. A se timite anticipativ 50 cor. arvună.

KELLNER ÉS SCHANZER,
magazin de vehicule, motoare cu aburi
și benzină, mașini agricole, râșnițe, mori.
BUDAPEST, Kálmán utca 3. szám.

ATELIER DE CURELARIE, ȘELĂRIE și COFERARIE **O RENDT G. & FEIRI W.** ODINIOARA SOCIETATEA CURELARILOR Strada Cisnădiei 45. SIBIU, Heltauer-gasse 45.

Magazin bogat în articole pentru curățat, călărit vânat, sport și volaj, poclăzit și procovășuri, portmonee și bretele solide și alte articole de ganterie pe lângă prețurile cele mai moderate. **CURELE DE MAȘINI, CURELE DE CUSUT ȘI LEGAT SKY** (vârșobi), permanent în depozit. Toate articolele din brânșele numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. Liste de prețuri la cerere se trimite franco. (O-9

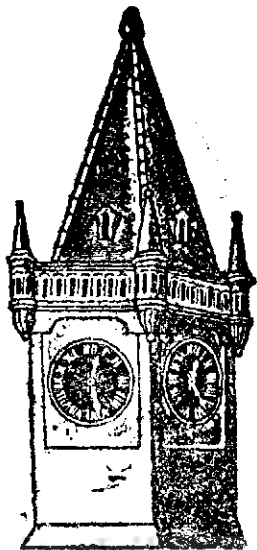
Comandele prin poștă se efectuează prompt și conștientios.

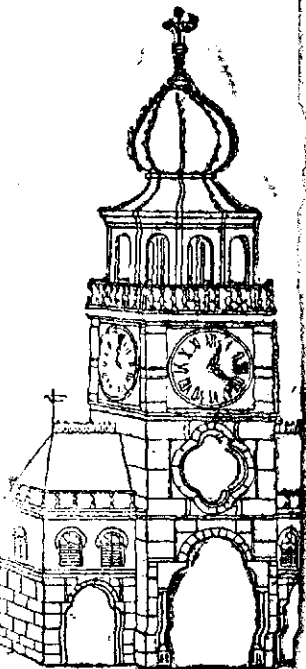
CEASURI PENTRU BISERICI.

SZÁNTHÓ GYULA

fabrică de ceasuri pentru biserici
NAGYVÁRAD,
Damjanich-utca 30 szám.

Oferă ceasuri pentru biserici cari se trag odată pe săptămână, odată la 8 zile și odată la zi, durabile și precise. Prețuri ieftine. Fabrică cu putere electrică. Garanță pe mai mulți ani. Prețurile la dorință se trimite gratis. Plăci (tablă) pentru ceasuri cari luminează noaptea, executate admirabil. — Prețuri ieftine. (Sa 88)

Literantul diecezelor gr. or. și gr. cath.

Cea mai bună apă de dinți premiată la mai multe expoziții internaționale cu cele mai mari distincții.

500 cor.
plătesc aceleia care după întrebuințarea
apei de dinți **BARTILLAS**
—o sticlă 80 fil.— mai are durere
: de dinți sau miroasă gura. :

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf.
:: **L. PLAN** ::
Wien, X. Goethegasse 7.

Se poate cumpăra în toate apotecile și drogheriile. Să se ceară pronunțat **Apă de dinți Bartilla**; pentru denunțările falsificațiilor plătesc onorar bun. În comunele în cari nu se poate căpăta această apă trimis franco 7 sticle pentru prețul 5 cor. 80 fil.

SZLANNÁR ÉS RÓTH

întreprindere de pictură de sticlă,
altare, biserici și sticlărie decorativă

Oradea-mare (Nagyvárad), Arany-János-u. 14.

(Sa 2166)

Execută foarte frumos pictarea de sticlă,
biserici, altare, icoane și fresco, totfelul de
lucrări de marmoră. Execută decorațiuni de
sticlă, lucrări de mozaic italiene și americane.
Aurături și pictarea tablourilor staționare.

Pictură pe sticlă și atelier mozaic

pentru biserici și alte locuri de cult.
Adjustare cu sticlă decorativă în stil ANTIC
MODERN în cadrul de ARAMĂ și PLUMB, cu
prețuri convenabile execută

RUHR és SPIT

Budapest, VIII., Liliom-u. 28 s

Proiecta și prospecta gratis.

(Ru 1925-50).

Unde

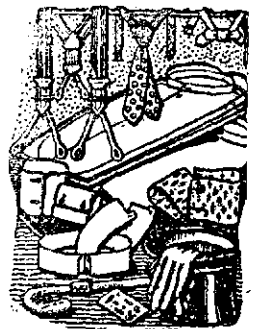
se pot cumpăra
cele mai bune și
mai elegante

PLOIERE

Unde se pot afla noutățile
cele mai moderne — **Eu-tout-ca**
și ploiere pentru dame și bărbați în executare perfectă
estetică, de calitatea cea mai bună și cele mai moderne

albituri pentru bărbați

în executare recunoscută de cea mai bună.
Cămeși de modă albe și colorate;
GULERE și MANGETE
albe și colorate; BATISTE de buzunar;
BRATELE; CRAVATE pentru gulere
simple și duble; CĂMEȘI din păr de
camilă; CIORAPI și alți articlii de modă
p. bărbați în sortiment bogat și cu pre-
țurile cele mai ieftine se pot cumpăra dela

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de paraplee și prăvălie de articlii de modă pentru bărbați

SIBIU (Nagyszeben), Piața mare, palatul „Bodenkredit“